

GEHEIM

24 maart 1960

2890/GS-70/355

Betreft: Stemningsbericht

De zaak
Laatstelijk

Het zij mij veroorloofd, Uwer Excellentie hieronder wederom enige algemene opmerkingen te doen geworden, welke passen in het kader van de "stemmingsberichten", welke ik periodiek aan Haar mag zenden. Laatstelijk zond ik dergelijke algemene rapportage in op 10 augustus 1959, no. 3905/673 over problemen in verband met het komende Nederlandse voorzitterschap der Raden EEG en Euratom; op 4 november 1959, no. 5355/GS-292/942 over enige der voornaamste Europese figuren alhier; en op 17 november 1959, no. 5653/GS-308/994 over de wijze waarop de Lid-Staten in enkele grote vragen procederen.

Onderstaand rapport betreft in het bijzonder de verhoudingen van de Commissies en van individuele Commissieleden tot de Raden en de Permanente Vertegenwoordigers der Lid-Staten alhier.

Ook ditmaal zou ik geheime behandeling in Den Haag zeer waarderen.

Het komt mij het meest efficiente voor wanneer ik dit rapport als volgt opzet :

A.- Inleiding

- I. De Commissies en het Comité van Permanente Vertegenwoordigers
- II. De Commissie en de Raden van Ministers
- III. Contacten tussen individuele Commissarissen en individuele Permanente Vertegenwoordigers

B.- Conclusies

U

Uwer Excellentie
de heer Minister van Buitenlandse Zaken,

1
24 maart 1960
2890/GS-70/355

A.- INLEIDING

wordt in

Aanleiding tot dit stemmingsrapport is ten eerste de overweging dat het Nederlandse voorzitterschap nu werkelijk nadert, en voorts de overweging dat de Gemeenschappen in een interessante fase geraken, waarmede ik bedoel dat de eerste "rodage" [is verricht] en dat zowel de organisaties als de Lid-Staten nu voor grote beslissingen worden geplaatst, welke in de eerste twee jaren zijn voorbereid.

Als methode voor het schrijven van dit rapport heb ik mijn gewoonte van eerdere rapportage gevolgd door eerst zelf een schetsje te maken, daarna gesprekken te gaan voeren met enige Commissarissen en andere figuren.

I.- De Commissies en het Comité van Permanente Vertegenwoordigers

Terwijl per definitie al het werk der Commissies over de staven der Commissies loopt, komt daarentegen niet alles in de eerste plaats bij het Comité van Permanente Vertegenwoordigers.

van deze afgeven
Minister alle conclusies
aan de Raad met in
voorzetting van de Raad
die ook de PV's paragraaf?

Dit hangt samen met het feit, dat er diverse speciale comité's zijn voor bijzondere onderwerpen, b.v. het Comité-Rey voor de vragen welke zijn voortgekomen uit de oude besprekingen over de Vrijhandelszone, het Comité-Rey met de zes nationale Directeuren-Generaal voor de Handelspolitiek, het Comité-Hirsch voor de Europese Universiteit, het Comité ad hoc voor de problematiek ten aanzien van de minder ontwikkelde landen en gebieden. Niet altijd zit daar een Commissielid voor: zo wordt laatstgenoemd Comité voorgezeten door de Permanent Vertegenwoordiger van het land, dat in de Raad en in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers met het voorzitterschap is belast. Daarnaast vergaderen de Permanente Vertegenwoordigers soms hetzij ad hoc bij een Commissielid, hetzij onderling als diplomatieke vertegenwoordigers der Lid-Staten.

Tot heden maakten de meeste Permanente Vertegenwoordigers de diverse genoemde speciale Comité's mee, al is dat niet bij elk land de gewoonte: sommige landen belasten hun Permanent Vertegenwoordiger met het woordvoorderschap in alle of bijna alle Comité's, andere doen hem mede aanwezig zijn, weer andere niet of niet steeds. Zeer in het algemeen gezegd doen mijn Italiaanse en Duitse collega's in dit opzicht meer dan mijn andere collega's en ikzelf, terwijl omgekeerd Nederland het werk het meest "spreidt". Dit laatste geldt ook b.v. de aanwezigheid bij besprekingen als die over de Atlantische zaak na de Parijse conferentie van januari 1960: Cattani

2
24 maart 1960
2890/GS-70/355

is overal steeds aanwezig, Ophuels bijna steeds, de anderen vaak, en mijn aanwezigheid buiten het eigenlijke Brusselse werk is de minst frekwente uit de kring der "Brusselse Zes".

Hoe dit zich verder zal ontwikkelen, is niet te zeggen: zo valt b.v. niet te voorspellen wat er zal voortkomen uit de besprekingen-Rey met de Directeuren-Generaal der Handels-politiek, noch hoe het verdere verloop der Atlantische besprekingen zal zijn.

Doch hoe dan ook, het Comité van Permanente Vertegenwoordigers is belast met de voorbereiding van de werkzaamheden der Ministerraden. Dit betreft inderdaad alle werkzaamheden en daar[om] onder de voorbereiding van de Raadsbijeenkomsten, met welk doel deze ook worden gehouden. De thans tot drie gegroeide wekelijkse vergaderingen van het Comité zijn de eigenlijke "smidse" voor de agenda's der Raden.

Vanaf het begin hebben beide Commissies zich op het standpunt gesteld dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers enerzijds een onvermijdelijke technische schakel in het werk tussen Commissies en Raden was, doch dat anderzijds moest worden voorkomen dat het teveel politieke nadruk kreeg. Dit laatste, waarover ik reeds meermalen rapporteerde, hing samen met de vrees der Commissies dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers zou voortzetten wat in het aanloopjaar 1957 het s.g. Interim Comité had gedaan, toen er nog geen Commissies waren. Zij vreesden nu, dat de zes Permanente Vertegenwoordigers en vooral het Raadssecretariaat, zich als de eigenlijke policy-making instantie zouden gaan zien. Beide Commissies besloten dan ook in 1958 onmiddellijk, niet persoonlijk het contact met het Comité van Permanente Vertegenwoordigers te onderhouden, doch er woordvoerders heen te zenden, *cf. wat nu*

bevestiging dat dit nu is geworden

Genoemde vrees der Commissies wordt door de Parlementaire Vergadering gedeeld, welke blijkbaar nog steeds beangst is dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers een soort Raad op suppléants-niveau zou gaan worden. In periodieke gedachtenwisselingen tussen Commissies en Parlement wordt over ons Comité steeds in op zijn best gereserveerde termen gesproken, op zijn slechtst in een toon van wantrouwen en kritiek.

Hiermede hangt samen dat beide Commissies enkele van hare uiteindelijke standpunten reserveren voor de Raadsvergaderingen en daar dan om politieke principe-besluiten vragen. Typische voorbeelden der laatste maanden waren de Griekse zaak, de zaak der missies te Londen en Washington, de vraag of het salaris van het personeel der Gemeenschappen in nationale

*over het spreken van
het Parlement
of van de Vergadering*

3
24 maart 1960

plaatselijk dan wel in rekeneenheden moet worden uitgedrukt. Dit is inderdaad een opzettelijke politiek der Commissies. Enige malen gebeurde het dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers te horen kreeg dat de Commissies zich reserveerden voor de Raadsvergadering met de Ministers en dat bestudering van bijzonderheden met ons Comité niet in de lijn der opvattingen van de Commissie(s) lag.

Dit verschijnsel deed zich ook nogal eens voor bij de s.g. "mededelingen" der Commissies aan en in de Raadsvergaderingen. Slechts met moeite kon ik na maandenlang aandringen bereiken, dat deze mededelingen hetzij tevoren mondeling aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers worden ontvouwd, hetzij schriftelijk worden vastgelegd opdat tijdige voorbereiding der nationale en der Raadsreacties mogelijk is.

Langzaam aan wordt de band met Commissieleden individueel nauwer hetgeen heeft bijgedragen tot verbetering. Maar het blijft een langzaam proces, omdat er van de zijde van de Commissies om principiële redenen een zekere afstand wordt bewaard van het Comité.

Hoe moet dit verschijnsel worden beoordeeld ?

Ten eerste zou ik willen opmerken, dat er in het begin wel enige aanleiding voor genoemde bezorgdheid der Commissies bestond. Er werd in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers wellicht teveel naar compromissen tussen Lid-Staten en Commissie(s) gestreefd, waardoor niet meer geheel duidelijk was voor welke voorstellen harerzijds de Commissies nu eigenlijk tegenover het Parlement verantwoordelijk konden worden gesteld : voor de oorspronkelijke, dan wel voor de geamendeerde ? Formeel moge het antwoord eenvoudig zijn : bij aanvaarding van amendementen door de Commissie(s) bestaat er verantwoordelijkheid en parlementaire verantwoordingsplicht voor het geamendeerde voorstel, bij weigering der amendementen door de Commissie(s) blijft haar oorspronkelijke voorstel basis harer politieke verantwoordingsplicht jegens het Parlement. Doch politiek is het minder eenvoudig, omdat men nu eenmaal tussen Commissie(s) en Lid-Staten tot oplossingen moet komen : immers, zouden de Commissies bij alles "zwaar spel"

4
24 maart 1960

gaan spelen dan kreeg men wellicht wel een zuiver parlementair debat, doch weinig besluitvaardigheid in de Raden.

Ik meen dat gezegd mag worden, dat het in dit opzicht goed is geweest dat de laatste tijd de Raden enige malen hebben gestemd en dat de verantwoordelijkheden daardoor duidelijk zijn komen te liggen: zo is b.v. Nederland overstemd in een onderdeel van het vraagstuk der beloningen en belastingen van het personeel, en Duitsland inzake bijlage II van de Landbouwlijst EEG, en zo heeft de Raad EEG laatstelijk geweigerd de vereiste gekwalificeerde meerderheid op te brengen voor aanvaarding van een voorstel der Commissie over een verkeersreglement ex artikel 79 sub 3.

Persoonlijk meen ik dus dat het verstandig is, wanneer de Commissies op grote punten de institutionele procedure zuiver spelen. Daar zijn de verdragen voor bedoeld en ieder heeft dan houvast, juridisch zowel als politiek.

Maar dan zeg ik er ineens bij, dat ik het niet verstandig vind, dat de Commissies in moeilijke vragen ineens "op de Raad spelen", en het Comité van Permanente Vertegenwoordigers niet ten volle benutten. Immers, dan komt men voor situaties waarin de Commissies niet tijdig weten wat er in de zes regeringen leeft, de Lid-Staten niet tijdig weten wat er in de Raad is te verwachten, en de moeilijkheden van redactie en exegese dan na afloop komen, wat voor ieder der betrokkenen grote bezwaren medebrengt: de Griekse zaak en die der missies te Londen en Washington zijn hier m.i. duidelijke voorbeelden van.

Uwe Excellentie weet uit mijn eerdere berichtgevingen, dat hier nog een speciaal facet der institutionele verhoudingen meespeelt: het secretariaat der Raden. Dit secretariaat is wel geen "orgaan" - dat is de Raad zelf - doch het is een voor de Raad onmisbaar apparaat, dat ook aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers bij deszelfs voorbereidende werk, en nawerk over de Raadsbesluiten, uitstekende diensten bewijst. In het begin echter - het komt nog wel voor, doch nu slechts sporadisch - wierp het secretariaat-Calmes zich op als een soort "tegen-redacteur" der Commissies. Het was en is nog moeilijk precies aan te geven, hoever het Raadssecretariaat zelf scheppend werk moet verrichten: immers, dit uitsluiten zou onpraktisch zijn, het uitbuiten institutioneel onjuist. In de kring der Permanente Vertegenwoordigers bestaan hierover uiteenlopende meningen, waarbij ik wellicht het meest aandrang op een bescheidenheid in het redactiewerk-Calmes. Deze zijde der zaak zit de Commissies nogal hoog, temeer omdat er in het begin wel eens "trop de zèle" en een zekere "jalousie de métier" is geweest.

*herkenning moet als
voorwaarde men in het
secretariaat Calmes
een een grote kennis van
en goede kennis te
beschikking heeft*

Calmes

Calmes

5
24 maart 1960

Waar het mij nu echter in dit rapport om gaat, is het volgende.

Terwijl de bijeenkomsten van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers worden bijgewoond door ambtenaren van de Commissies, is het direct en persoonlijk contact met de Commissies beperkt tot periodiek overleg door de Voorzitter van het Comité, al werden wij enkele malen als Comité uitgenodigd voor besprekingen over belangrijke agendapunten. Doch van algemene gesprekken over politiek moeilijke punten kwam zelden iets.

Is deze diagnose juist, dan is de therapie duidelijk : gepoogd moet worden dat de Permanente Vertegenwoordigers niet alleen individueel (zie hieronder) doch ook als Comité een methode vinden van rechtstreeks persoonlijk contact met de Commissies als zodanig. Deze therapie is dan ook de laatste tijd wel eens van de zijde der Permanente Vertegenwoordigers en van die van enige hoofdamttenaren der Commissies voorgesteld.

Ik heb de huidige Luxemburgse voorzitter van ons Comité reeds enige malen gevraagd, dit met de Commissies op te nemen, doch ik krijg de indruk dat hij een afwijzing vreest. Stelt hij de zaak uit, dan wilde ik onder het Nederlandse voorzitterschap aan Uwe Excellentie gaan voorstellen dat Zij hetzij mij machtigt de mogelijkheid en de methode eens met de Commissies te gaan bespreken, hetzij dat Zij het zelf eens met de Commissies bespreekt. Dat alle mijn collega's het zouden waarderen, staat voor mij vast. Zouden de Commissies zozeer bevreesd zijn dat dan ons Comité " te belangrijk zou gaan worden", dan acht ik het goed dat zij dat dan maar eens zeggen, want dan moesten Raden en Commissies zowel krachtens de Verdragen, als krachtens de reglementen der Raden, in onderling overleg in de zaak treden.

II.- De Commissies en de Raden EEG en Euratom

De vraag van voor- en nawerk der Raadsvergaderingen heb ik hierboven reeds aangesneden.

De in bewerking zijnde "kalenders" voor het werk in de toekomst zullen kunnen bijdragen tot een beter overzicht van wat gebeuren moet.

6
24 maart 1960

Zou men ervan uitgaan, dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers beter kan gaan werken, en dat zowel Commissies als Lid-Staten tijdig kunnen overzien wat er al zo aan de orde komt, dan blijven er m.i. nog de volgende grote vragen :

- a.- maandelijks vergaderen gelijk het Reglement voorziet,
- b.- kernachtige agenda's met voldoende ruimte voor rustige afwerking,
- c.- goede werkverdeling aan de Raadszijde,
- d.- gelegenheid voor periodieke algemene gedachtenwisseling tussen Raden en Commissies,
- e.- prioriteit van Raden bij plannen der Commissies.

Voordat ik op deze punten inga, wilde ik nog graag een poging doen, het institutioneel karakter van de Raad bij zijn naam te noemen. De Raad van Ministers is Orgaan, bedoeld en met bevoegdheden voorzien als evenknie van de Commissie. Dat men hier dikwijls spreekt van "de twee branches der executieve" is misschien wetenschappelijk wat te ongenueanceerd, het is tekenend. De tekst der beide Verdragen luidt in de artikelen 145 EEG en 115 Euratom wat verschillend, maar beide leggen nadruk op de twee voornaamste taken : coördineren tussen de Lid-Staten, en beslissen als gemeenschapsorgaan.

Dit beduidt dus dat de invloed van de ene branche der uitvoerende autoriteit, de Commissie, sterk afhangt van het optreden van de andere, de Raad. Immers, zij moeten elkaar in evenwicht houden. Er moet een patroon ontstaan uit de Europese "schering" en de op de naties berustende "inslag".

De Commissie staat hier altijd in het voordeel. Immers, zij is een dagelijks samenwerkend college met een staf welke een eenheid vormt onder haar eigen leiding. En zij heeft als "klankbord" de Europese Parlementaire Vergadering. De Raad echter is een wisselend college, zonder andere staf dan een uit vertegenwoordigers van de zes Staten bestaand Comité en een secretariaat; en zijn verantwoordelijkheid jegens het Europees Parlement is een groot vraagteken doch die jegens zes nationale parlementen is voor ieder lid in eigen land een uitroepteken. Reeds per definitie staat de Raad dus minder soliede als orgaan, én in zijn fundering - zes verschillende staten - én in zijn samenstelling, én in zijn beschikbare tijd. Nu kan men wel zeggen dat hij het voordeel heeft dat hij niet behoeft te ontwerpen, doch kan reageren - "ik kan geen eieren leggen, maar wel proeven of ze rot zijn" - doch ten eerste is dat niet geheel zo, en voorts is het niet steeds een voordeel. Immers, de Raad redigeert

26 p. 2
F. Schmeits

24 maart 1960

vaak wel, namelijk wanneer hij unaniem een Commissievoorstel wil wijzigen. En de afwachtende positie is niet steeds voordeliger dan de scheppende.

Het gaat m.i. dus om drie vragen : is de Raad in staat, evenknie der Commissie te worden; kan hij daartoe het onderhandelen tussen zijn eigen zees "delegaties" doen uitmonden in een reactie als college tegenover de Commissie; en willen de Commissies harerzijds eigenlijk wel een sterke Raad tegenover zich zien ? Bij de nu volgende punten heb ik deze probleemstelling voor ogen gehouden.

a.- Maandelijks vergaderingen

Het is Uwer Excellentie maar al te goed bekend, hoe belangrijk doch ook hoe moeilijk dit punt is. Trouwens, de kalender wijst het uit : 23 en 24 november 1959, 1 en 2 februari 1960, 9 en 10 maart, 10 en 11 mei, dus vier vergaderingen in zeven maanden, waarbij dan behalve in november 1959 de bezetting zo was dat de Ministers van Buitenlandse Zaken grote delen der vergaderingen aan anderen hebben moeten overlaten.

Het zal moeilijk zijn, dit te verbeteren, en toch zou het zo essentieel zijn.

b.- Kernachtige agenda's

Zijn de Raden "bij" op hun schema, dan behoeft de maandelijks agenda niet overladen te zijn. Zou men dan de vergadering b.v. anderhalve dag laten duren, dan is de kans zeer groot dat alles vlot zou lopen. Nu dringen zich de punten samen tot overvolle agendas, waarbij de geringste tegenvaller vele zaken weer naar een latere bijeenkomst doet verschuiven of ze doet verwijzen naar het Comité van Permanente Vertegenwoordigers, wat voor politiek werk wel als voorbereiding, doch niet als besluitvorming goed is.

Extra bijeenkomsten, gelijk b.v. de coördinatiebijeenkomsten in wijdere conferenties, "ter plaatse", b.v. voor het Atlantische werk te Parijs, zullen daarnaast wel altijd blijven voorkomen, doch dat lijkt mij niet bezwaarlijk.

c.- Goede werkverdeling aan de Raadszijde

Ondanks enige besprekingen in de Raad en in inter-gouvernementale gesprekken, is er alhier nog geen duidelijkheid verkregen wat betreft de samenstelling der Raden. Duidelijk zijn de inter-gouvernementale conferenties, gelijk die der Ministers van Buitenlandse Zaken over de politieke consul-

Wacht op het laatste moment, ook in Strasbourg, ook in Rome en het te goed

taties, en die der Ministers van Economische Zaken over lijst 9 van EHS. Daarnaast waren er soms Raadsvergaderingen van de Ministers die op een speciaal vraagstuk speciaal verantwoordelijk waren: Financiën over de begrotingen en enige andere punten, Verkeer over artikel 79 EHS, en (nog komend) Sociale Zaken over het Sociaal Fonds. Den zijn er besprekingen welke een of meer leden der Commissie hetzij in Raadsverband hetzij zonder organisatorisch vaststaand verband met Ministers houden: Landbouw, Financiën, Verkeer. Ook zijn er waren er contacten tussen zes bijzonder verantwoordelijke ministers zonder leden der Commissie(s): Verkeer, Onderwijs, Gezinspolitiek.

Persoonlijk meen ik dat elk van de bedoelde vormen van samenkomst nuttig kan zijn. De vraag welke men kiest, moet worden bepaald door het doel dat men nastreeft. Gaat het om meringvoering, dan is een officieel kader niet nodig. Gaat het om beleidsvorming of nog sterker om besluitvorming, dan is het officiële kader van de Raad onmisbaar.

Zo kan ik dan ook gesigneerd, bevestigend te antwoorden op de hier vaak gestelde vraag of de Raad bij de groeiende splitsing goed kan werken, wanneer de voorbereiding van zijn agenda's met betrekking tot beleid en besluit door een of hetwelke Comité van Permanente Vertegenwoordigers geschiedt.

Essentieel voor de verhouding met de Commissie(s) blijft wel de vraag of de Raad in zijn gewone werk een vast college wordt dat ook door vaste aanstelling tegenwicht vormt tegenover de Commissie(s). Technische uitzonderingen zouden die taak kunnen verlichten door voor de politieke vragen meer tijd te laten.

4.- Periodieke zwaartepuntwisseling Raad - Commissies

In november j.l. is aan de Commissies toegezegd dat de Ministers van Britaanische Zaken ter gelegenheid van de gewone Raadsvergadering met haar zouden bijeenkomen voor een algemeen gesprek. Dit is dan ook enige malen gehouden, doch de tijd was kort gemeten en er was nog teveel concreets te doen, zodat men niet aan een algemene gedachtewisseling is toegekomen. Toch acht ik haar, ook in het licht van de artikelen 162 EHS en 131 Statuten zeer gewenst. De Commissies moeten m.i. dit tegenwicht ook als politieke factor onderkennen, en dat kan zich alleen bij veel contact ontwikkelen.

5.- Prioriteit voor de Raad van afgevaardigden der Commissies

Wanneer het zou gelukken, aan de Raad meer efficiënte werkmethodes te verschaffen, dan zou m.i. ook bereikt worden dat de Commissies EHS en Statuten haar huidige gewoonten jegens de Raad zouden gaan hervinden.

9
24 maart 1960

Ik ben het met deze beg. juist opzigt. over de en aan daarvan geen overeenkomst juist.

Deze huidige gewoonten der Commissies omvatten n.l. af en toe publicatie van belangrijke voorstellen harerzijds vóórdat de Raad of zelfs de Vertegenwoordigers der Lid-Staten alhier ze hebben kunnen bestuderen. Zowel in september 1959 als nu in maart 1960 heeft b.v. de Commissie EEG suggesties en plannen over de verhouding tot derde landen en over verdragsversnelling gepubliceerd op zó korte termijn na de uitreiking of toezending aan de Permanente Vertegenwoordigers alhier, dat er van rustige studie in de hoofdsteden vóórdat de publicatie intrad, geen sprake kon zijn. Tevens zijn beide malen de plannen aan het Parlement gegeven vóórdat de Lid-Staten, en dus ook de Raad, stelling had(den) kunnen nemen. Bij de Atoomcommissie deed zich een en ander niet in grote gevallen als deze voor, doch ook bij haar is er op dit gebied nog wel een en ander te verbeteren.

Vanwaar deze haast bij de Commissie EEG ?

Zij zeide zelf in genoemde gevallen, dat ten eerste "de zaak anders toch zou zijn uitgelekt" - allicht, want zij had de stukken n.l. reeds aan haar voorlichtingsbureaux in de hoofdsteden gezonden -, en dat het Parlement op snelle kennisneming had aangedrongen. Ik meen dat dit laatste zich tot voorlopige schriftelijke overlegging had kunnen bepalen, en ik kan mij niet onttrekken aan de indruk, dat de Commissie opzettelijk publiciteit en parlementair debat wenste en, op zijn minst, onverschillig stond tegenover de vraag of zulks aan de zes regeringen op dat moment wenselijk voorkwam. Ik teken hierbij aan dat ik meen te kunnen aantonen, dat de Amerikaanse Missie alhier de zaken kende vóórdat de Missies der Lid-Staten ze kenden.

het lijkt en toch niet

Ma wil ik uiteraard niet betogen dat hetzij publiciteit steeds laat moet komen, hetzij de wil der zes regeringen beslissend moet zijn voor overleg tussen Commissies en Parlement. Ik wil slechts betogen dat de Commissie EEG er ten onrechte niet naar heeft gestreefd, met de Lid-Staten en met de Raad EEG zodanig samen te werken dat er van "overleg" sprake is.

Vandaar dat ik dit vraagstuk hiér bespreek : het hangt n.l. samen met de algemene situatie waarin de Raad is komen te verkeren. Het respect van de Commissies voor de Raad - respect in de zin van : hoge waardering voor een goed werkend partner - is afwezig of zo gering dat ik een andere tern sou moeten zoeken. En dit is aan het Parlement bekend, waarbij ook van parlementaire zijde vaak kritisch over de Raad en de Lid-Staten en selden kritisch over de Commissies wordt gesproken ; het eerste zou ik bijna "algemene sfeer van Straatsburg" willen noemen, het laatste bepaalde zich tot heden tot enkele individuele leden der Parlementaire Vergadering.

10
24 maart 1960

Vaak heb ik dit besproken met leden van Commissies en Parlement. Bij de eerstgenoemden hoor ik dan bijna steeds de klacht dat de Lid-Staten ook hunnerzijds zich wel tot anderen wenden alvorens met de Commissies te hebben gesproken; en voorts dat het nuttig is een beroep te doen op de publieke en politieke opinie, omdat de reacties der Lid-Staten zo traag zijn. Bij dit laatste krijgen dan mijn collega's en ik enige vegen uit de pan.

Dit gehele complex acht ik een zaak van grote ernst voor de interne en zelfs externe werkwijze der EEG. En ik zie slechts één goede oplossing: dat n.l. de Raad van Ministers zelf zo gaat werken dat de Commissie het als vanzelfsprekend zal beschouwen, dat zij de Lid-Staten e.q. de Raad tijdig op de hoogte stelt. Het is namelijk niet zo, dat de Commissie EEG terzake intern unaniem is.

Beschouwing

Nu is er aan de zijde der regeringen één punt, dat eigenlijk alles overheerst: tijdgebrek voor zeer frequente bijeenkomsten op ministerieel niveau, vooral op dat der Ministers van Buitenlandse Zaken. Trouwens, tijdens de onderhandelingen te Val Duchesse heb ik destijds reeds de instructie gehad ertegen te waarschuwen, teveel werk bij de Raden van Ministers te brengen, zowel uit destijds vooral geldend supra-nationaal principe, als om de gewone praktische overweging dat de Ministers van Buitenlandse Zaken weinig tijd hebben.

Zou ik dit probleem scherp willen formuleren, dan zou ik logisch tot het volgende alternatief komen:

- a.- of de Raad ziet kans, veel tijd uit te trekken,
- b.- of het Comité van Permanente Vertegenwoordigers moet alsnog tot een soort Raad van suppléants worden.

Dit laatste nu hier bij zijn naam noemen, zou een Europese storm van verzet oproepen bij Commissies en Parlement. Het geleidelijk proberen, voorgeval (de) Ministers dat zouden wenssen, is een verre van eenvoudige taak. Ook reeds omdat dan het bij sommige landen geldende huidige stelsel van zeer preciese instructies politiek niet werkbaar zou zijn.

Waarschijnlijk zal Uwe Excellentie ongeveer als volgt redeneren: laat de Raad proberen wat hij aan tijd kan geven, en laat inmiddels het Comité van Permanente Vertegenwoordigers proberen of er niet nog veel meer kan worden gedaan ter beperking van 's Raads agenda tot vele hanerstukken en tot een paar grote beslissingen in politicie.

Zou deze mijne veronderstelling ongeveer raak blijken te zijn, dan zou mijn reactie dus deze zijn : uiteraard geheel accoord, doch dat kan niet wanneer elk der zes landen dan zijn Permanent Vertegenwoordiger bindt aan talloze détails in zijn individuele instructies, want wanneer men dat doet dan móét heel veel bij de Raad ter beslissing op tafel komen, en dan zijn er voor de Raad weinig hamerstukken te verwachten. Met andere woorden : na een eerste of ook tweede lezing in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers zou er een soort slotlezing [voor] dat niveau moeten komen waarvoor de regeringen speciale instructies geven.

III.- Contacten tussen individuele Commissieleden en Permanente Vertegenwoordigers

Feit is, dat de meeste Permanente Vertegenwoordigers wel veel persoonlijk contact hebben met hun landgenoten in beide Commissies, doch dat zij de voorzitters en de andere Commissarissen - waar die niet hun eigen nationaliteit hebben - gewoonlijk pas zien wanneer er van de ene of de andere zijde, Land, of Commissie, moeilijkheden zijn gerezen. Kortom, dit bepaalt zich nog teveel tot enerzijds de "démarches", anderzijds het "bij zich ontbieden".

Waarom ? Ten eerste uit tijdgebrek. De Permanente Vertegenwoordigers hebben bij hun bestaande weekprogramma en dagprogramma nauwelijks tijd. En de Commissieleden dito, waarbij ik wel mag zeggen dat hun vele reizen daarin een element zijn. Zo vroeg ik Hallstein te spreken nadat hij op 16 dezer tegenover mij na een diner een wat stekelige opmerking had gemaakt, doch ik kreeg bij mijn verzoek van 17 dezer ten antwoord, dat de "President vóór april niet meer rustig in Brussel zal zijn".

Overigens echter wil ik niet verhelen dat er van de zijde der meeste Permanente Vertegenwoordigers - de Duitser is jegens Hallstein een uitzondering - ook wel enige kregeligheid in het geding is, gebaseerd op een eigen "quant à soi" nu de Commissies het Comité van Permanente Vertegenwoordigers behandelen gelijk ik hierboven heb aangegeven.

Bijna alle Commissarissen had ik reeds minstens eens thuis voor een maaltijd. En ik ontmoet hen ook bij hen thuis of bij andere maaltijden en tientallen recepties. Voor intens bilateraal "sociaal verkeer" laten de wederzijdse programma's echter gewoon geen tijd. Toch wil ik mijn contacten vooral met Rey (Snoy gaf mij dezer dagen nogeens die vriendenraad) voor EEG en met de Groote voor Euratom verder intensiveren.

*Wilt u niet als men het
multilateraal sociaal
verkeer eens wat
zou beperken?*

12
24 maart 1960

B.- CONCLUSIE

Uit het voorgaande zijn een aantal gevolgtrekkingen te maken die ik hier nog eens onder elkaar mag zetten.

- 1.- Het is voor de vorming van een beleid van de Gemeenschappen als geheel essentieel dat zich niet alleen een voortdurende dialoog tussen Commissie en Europees Parlement, maar ook zo een dialoog tussen Commissie en Raad ontwikkelt.
- 2.- Daartoe is het noodzakelijk dat de Raad zich tot een permanent werkend orgaan ontwikkelt; het functioneren van de Raad moet daartoe verbeterd worden (regelmatiger samenkomsten, vaste kern van leden, betere voorbereiding der agenda's).
- 3.- Er moet worden gestreefd naar een toestand waarbij de Commissie de samenwerking met de Lid-Staten in de Raad niet als een noodzakelijk kwaad, maar als een vanzelfsprekende zaak beschouwt. Meer intensief contact van Permanente Vertegenwoordigers en Ministers met de Commissie als geheel kan daartoe bijdragen.

De Permanent Vertegenwoordiger,

J. Linthorst Homan